

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 230 9730

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

Številka: 007-51/2024/3

Datum: 15. 10. 2024

Ministrstvo za pravosodje
gp.mp@gov.si

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (EVA 2024-2030-0026) – mnenje

Zveza: Vaš dopis št. 007-123/2024/5 (01102) prejet dne 27. 9. 2024 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (IP) k prejetemu Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (EVA 2024-2030-0026), ki nam je bil posredovan tekom postopka usklajevanja pripravljenega vladnega gradiva.

IP uvodoma izpostavlja, da morajo biti v skladu z 38. členom Ustave RS in 6. členom ZVOP-2 nabor in namen zbiranja osebnih podatkov ter rok hrambe določeni z zakonom. Dodatno poudarja, da morata biti vedno vsaka obdelava osebnih podatkov, kot tudi njeno urejanje na zakonski ravni skladna z načelom sorazmernosti. To med drugim pomeni, da je treba npr. pri opredelitvi nabora podatkov, namena obdelave, roka hrambe in podobno vedno določiti minimalen potreben nabor podatkov za obdelavo, minimalen rok hrambe oz. minimalen poseg v zasebnost, ki je primeren, potreben in učinkovit za uresničitev zakonitih ciljev obdelave. Navedeno pomeni, da mora biti predlagatelj posebej pozoren, da jasno in določno navede v vsakem primeru pri vsaki obdelavi osebnih podatkov kdo je upravljavec osebnih podatkov, vrsto obdelave, vrste osebnih podatkov, ki naj se obdelujejo, kategorije posameznikov, na katere se ti osebni podatki nanašajo, namen njihove obdelave in rok hrambe osebnih podatkov ali rok za redni pregled potrebe po hrambi določa zakon. Če je mogoče, se v zakonu določijo tudi uporabniki osebnih podatkov, posamezna dejanja obdelave in postopki obdelave ter drugi ukrepi za zagotovitev zakonite, poštene in pregledne obdelave.

Kot ugotavljamo na podlagi analize prejetega besedila, bi se lahko na obdelave osebnih podatkov nanašal zlasti 4. člen predlagane novele Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI).

V nadaljevanju podajamo konkretnejše pripombe na zgoraj navedeni člen.

V **4. členu novele** predlagatelj predlaga nov tretji odstavek 10. člena ZOPNI s katerim se na zakonski ravni urejajo primeri, ko državni tožilec za sprejem odločitve o uvedbi finančne preiskave potrebuje dodatna pojasnila in informacije o dejanskem premoženjskem stanju osebe iz 1. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI za presojo glede izpolnjevanja pogoja iz 2. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI (razlog za sum, da oseba razpolaga s premoženjem nezakonitega izvora in njegova skupna vrednost presega 50.000,00 eurov - po predlogu 10.000,00 eurov).

Gre za t. i. preliminarne poizvedbe državnega tožilca o premoženjskem stanju, ki se v praksi glede na okoliščine konkretnega primera nanašajo na preveritev iz uradnih evidenc dostopnih podatkov o premoženjskem stanju preiskovanca.

S predlaganim novim četrtem, petim in šestim odstavkom 10. člena ZOPNI se s sklicem na relevantne določbe Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev določa tudi možnost pridobivanja podatkov policije ali FURS o premoženjskem stanju osebe iz 1. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI iz evidenc drugih upravljavcev na zahtevo državnega tožilca. Določa se tudi rok hrambe tako pridobljenih podatkov, in sicer do izteka roka za uvedbo finančne preiskave (najkasneje v enem letu po pravnomočnosti sodbe ali po pravnomočni ustavitvi kazenskega postopka ali po zavrženju kazenske ovadbe). V primeru uvedbe finančne preiskave pa preliminarno pridobljeni podatki postanejo del tožilskega spisa, ki se nanaša na finančno preiskavo.

V praksi naj bi to pomenilo preverjanje premoženjskega stanja preiskovanca iz uradnih evidenc, in sicer od subjektov navedenih v prejšnjem odstavku (drugem odstavku 10. člena ZOPNI): policije, Finančne uprave Republike Slovenije, Komisije za preprečevanje korupcije ali Urada Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja. Namen takšnega pridobivanja podatkov o dejanskem premoženjskem stanju preiskovanca bi naj bil ugotavljanje izpolnjevanja enega izmed potrebnih pogojev, ki omogočajo začetek finančne preiskave s strani državnega tožilca, tj. na podlagi 2. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI, ki določa, da se odredi začetek finančne preiskave zoper osebo, ki je osumljenec, obdolženec ali zapustnik in ima v lasti, posesti, uporabi ali uživanju premoženje, v zvezi s katerim so podani razlogi za sum, da je nezakonitega izvora, oziroma je takšna oseba s takim premoženjem razpolagala ali je prešlo na njene pravne naslednike ali ga je prenesla na povezane osebe ali je bilo pomešano s premoženjem teh oseb. Ti podatki pa bi se hranili do izteka roka za uvedbo finančne preiskave, ki je določen v predlaganem osmem odstavku novele, tj. kot že navedeno zgoraj največ eno leto po pravnomočnosti sodbe ali po pravnomočni ustavitvi kazenskega postopka ali po zavrženju kazenske ovadbe.

Iz vsebine tako predlaganih določb tretjega in petega odstavka 10. člena ZOPNI ne izhaja nedvoumno ali gre tudi za **morebitno povezovanje zbirk javnega sektorja**.

V primeru povezovanja zbirk javnega sektorja kot je morda predvideno tako v novem tretjem kot petem odstavku 10. člena ZOPNI IP opozarja na sledeče.

V kolikor je predlagatelj s predlogom novega tretjega in petega odstavka 10. člena ZOPNI želel slednje, mora upoštevati določbe 87. člena ZVOP-2, ki so navedene tudi v nadaljevanju mnenja oziroma gradiva IP in Evropskega odbora za varstvo podatkov o tem kdaj je ocena učinka obvezna v delu, ki se nanaša na t. i. zakonodajno oceno učinka pri pripravi predloga predpisa.¹

Predlagatelj novele bo moral v kolikor je s predlagano določbo želel zakonsko urediti morebitno povezovanje zbirk podatkov **slednje napisati bolj jasno in določno** ter navedeno zakonsko urediti zgolj v primeru v kolikor je ugotovil, da za takšno posredovanje podatkov obstaja dejanska potreba v praksi v večini obravnavanih primerov ter skladno z določbami drugega odstavka 87. člena ZVOP-2 **narediti tudi predhodno zakonodajno oceno učinka**.

¹ <https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebni-podatkov/klju%C4%8Dna-podro%C4%8Dja-uredbe/ocena-u%C4%8Dinka-v-zvezi-z-varstvom-podatkov/#a6>.

ZVOP-2 v prvem odstavku 87. člena namreč določa, da kadar se posebne vrste osebnih podatkov, osebni podatki v zvezi s kazenskimi obsodbami in prekrški, podatki o dohodkih v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, **podatki o premoženju posameznika v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev**, podatki o nepremičninah v lasti posameznika v skladu z drugimi zakoni, podatki oziroma informacije o kreditni sposobnosti v skladu z zakonom, ki ureja centralni kreditni register, ter uradne evidence v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije, in zakonom, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, obdeluje v uradnih evidencah ali javnih knjigah, se jih lahko povezuje med seboj ali z drugimi zbirkami samo, če taka povezovanja izrecno določa zakon.

Na podlagi drugega odstavka 87. člena ZVOP-2 mora pred začetkom povezovanja zbirk iz prejšnjega odstavka upravljavec oziroma obdelovalec izdelati oceno učinka po 35. členu Splošne uredbe in se posvetovati z nadzornim organom po 36. členu Splošne uredbe.

Od predlagatelja novele se tako pričakuje, da se izjasni **ali te določbe v 4. členu novele in predlaganem novem tretjem, četrtem, petem in šestem odstavku 10. člena ZOPNI pomenijo tudi povezovanje zbirk podatkov** in v kolikor da, slednje tudi nedvoumno navede v predlagani zakonski določbi na jasn in transparenten način, izdela zakonodajno oceno učinka in se posvetuje z IP.

Predlagamo, da v luči navedenega zgoraj navedeno vsebino mnenja upoštevate in besedilo dopolnite. Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in smo na voljo za morebitna dodatna vprašanja.

Lepo pozdravljeni,

dr. Jelena Virant Burnik,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:
Alenka Antloga, univ. dipl. pravnica
državna nadzornica za varstvo podatkov